

ŞANLIURFA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

PISA-TIMSS

Araştırma Raporu

MART 2020, ŞANLIURFA

İÇİNDEKİLER

PISA NEDİR?.....	5
TIMSS NEDİR?.....	5
ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN BULGULAR.....	5
PISA ve TIMSS'e Katılım Oranları	6
Anket Çalışmasına Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımları.....	7
Bulgular.....	7
Değerlendirme	14
ÖĞRETMENLERE İLİŞKİN BULGULAR.....	15
Öğretmenlerin Branş Dağılımları	15
Bulgular.....	16
Değerlendirme	19
SONUÇ VE ÖNERİLER	20
Örneklem Etkisi.....	20
Altyapısal Sorunlar	22
Öğrencilerde Kaygı ve Stres	22
Veli İlgisi ve Kaygısı	22
PISA/TIMSS Tarzı Sorular ile Karşılaşma	22
Öneriler	23

ŞANLIURFA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Bu çalışma Şanlıurfa İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ölçme Değerlendirme Merkezi'nce 2018 yılında gerçekleştirilen PISA ve 2019 yılında gerçekleştirilen TIMSS araştırmasına katılan Şanlıurfa'daki 223 öğrenci ve 47 öğretmen olmak üzere toplam 270 kişi ile gerçekleştirilmiştir.

PISA NEDİR?

Açılımı “Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı” olan PISA, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından üçer yıllık dönemler hâlinde, 15 yaş grubundaki öğrencilerin kazanmış oldukları bilgi ve becerileri değerlendiren bir araştırmadır. PISA'nın temel amacı, öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanma becerisini ölçmektir. Ayrıca gençlerimizi daha iyi tanımak; onların öğrenme isteklerini, derslerdeki performanslarını ve öğrenme ortamları ile ilgili tercihlerini daha açık bir biçimde ortaya koymaktır. PISA'da zorunlu eğitimin sonunda örgün eğitime devam eden 15 yaş grubundaki öğrencilerin; Matematik okuryazarlığı, Fen Bilimleri okuryazarlığı ve Okuma Becerileri konu alanlarının dışında, öğrencilerin motivasyonları, kendileri hakkındaki görüşleri, öğrenme biçimleri, okul ortamları ve aileleri ile ilgili veriler toplanmaktadır. PISA araştırmasında kullanılan “okuryazarlık” kavramı, öğrencinin bilgi ve potansiyelini geliştirip, topluma daha etkili bir şekilde katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlamak için yazılı kaynakları bulma, kullanma, kabul etme ve değerlendirmesi olarak tanımlanmaktadır.

TIMSS NEDİR?

Öğrencilerin matematik ve fen alanlarında kazandıkları bilgi ve becerilerin değerlendirilmesine yönelik bir tarama araştırmasıdır. Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) IEA'nın bir projesidir. Dünyadaki en büyük ve en kapsamlı uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme çalışmasıdır. 4. ve 8. sınıf düzeyindeki öğrencilere uygulanır. 4 yılda bir yapılmaktadır. TIMSS, öğrenci başarılarındaki eğilimleri izlemekte ve ulusal eğitim sistemleri arasındaki farklılıkları belirlemektedir. TIMSS'in temel amacı, dünya çapında matematik ve fen eğitim öğretiminin gelişmesine yardımcı olmaktır.

ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

PISA ve TIMSS'e Katılım Oranları

Araştırmaya katılan 223 öğrencinin PISA/TIMSS araştırmasına katılımlarına göre dağılımları Tablo 1.'de verilmiştir:

“Uluslararası öğrenci başarılarını izleme uygulamalarından hangisine katıldınız?”

Tablo 1: PISA ve TIMSS Araştırmasına Katılım Yüzdeleri

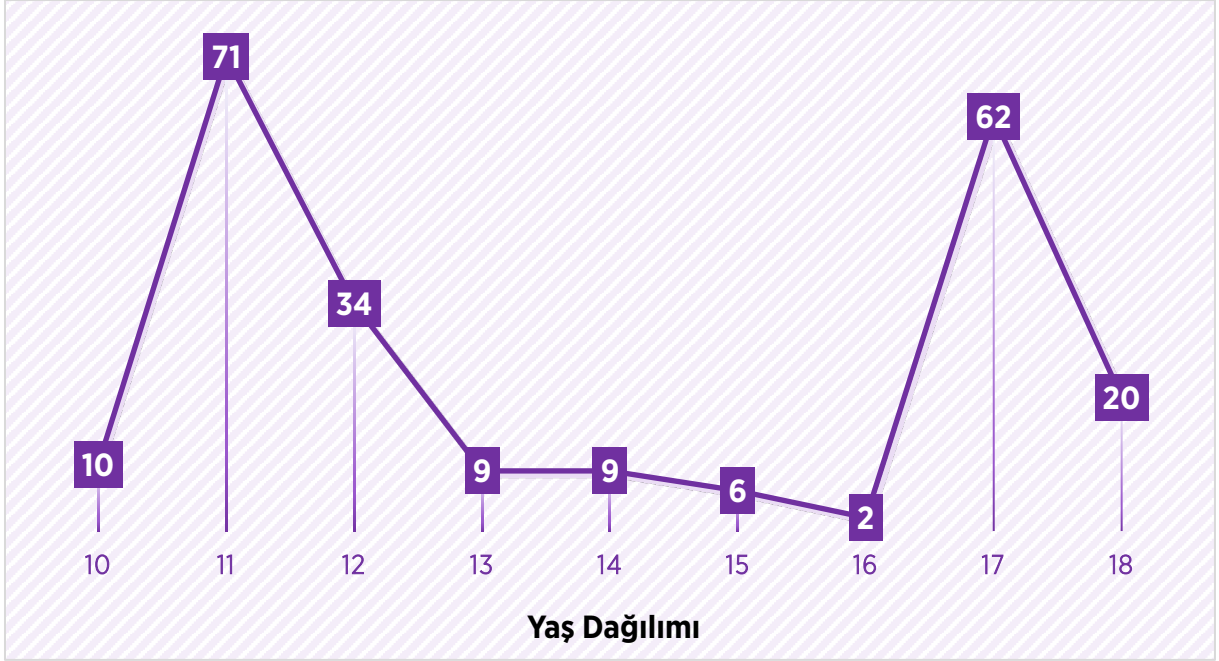
	Öğrenci Sayısı	Öğrenci Yüzdesi
PISA	86	%38,6
TIMSS	137	%61,4
TOPLAM	223	%100

PISA, TIMSS araştırması ile ilgili Şanlıurfa'da yapılan anket çalışmasına katılan 223 öğrenciden 86'sı PISA, 137'si TIMSS ile ilgili sorulara cevap vermiştir. Bu veriler PISA ve TIMSS'e giren öğrenci sayıları olmayıp anket çalışmasına katılan öğrencilere ilişkin verilerdir.

Anket Çalışmasına Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımları

Çalışmaya katılan 223 öğrencinin yaş dağılımına ilişkin veriler GRAFİK 1’de verilmiştir.

GRAFİK 1: Anket Çalışmasına Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunu 11-12 yaş grubu ile 17-18 yaş grubu oluşturmaktadır. 10 - 12 yaş grubu TIMSS’e katılan öğrenciler, 16 - 18 yaş grubu ise PISA’ya katılan öğrencilerdir.

Bulgular

Öğrencilere yöneltilen anket sorularına verilen cevaplara ilişkin veriler aşağıda verilmiştir.

- 1 -

“PISA/TIMSS sınavının zorluk düzeyi nasıldı?”

Çok Zor	Zor	Orta	Kolay	Çok Kolay
32	18	94	46	33
%14,3	%8,1	%42,2	%20,6	%14,8

Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu (%42,2) uluslararası sınavların orta zorlukta olduğunu belirtmiştir. Sınavın “Çok Zor” olduğunu belirten öğrenci yüzdesi %14,3, “Çok Kolay” olduğunu söyleyen öğrencilerin yüzdesi ise %14,8’dir.

- 2 -**“PISA/TIMSS sınavına gireceğim için büyük stres yaşadım”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
80	35	38	28	42
%35,9	%15,7	%17,0	%12,6	%18,8

Çalışmaya katılan öğrencilerin %35,9'u uluslararası sınavlara gireceği için hiç stres yaşamadığını belirtmiştir. %18,8'i ise büyük stres yaşadığını belirtmiştir.

- 3 -**“PISA/TIMSS sınavına gireceğim için ailem stres yaşadı ve bunu bana yansıttı.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
142	28	17	15	21
%63,7	%12,6	%7,6	%6,7	%9,4

Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (%63,7) uluslararası sınavlara gireceği için ailesinin stres yaşamadığını belirtmiştir. Ailesi stres yaşayan ve bunu hisseden öğrencilerin yüzdesi ise %9,4'tür.

- 4 -**“PISA/TIMSS sınavına gireceğim için okul öğretmenlerim stres yaşadılar ve bunu bana yansıttılar.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
122	31	26	25	21
%54,7	%13,9	%11,7	%11,2	%8,5

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı (%54,7) öğretmenlerinin stres yaşamadığını belirtmiştir. Öğretmenlerinin büyük stres yaşadığını belirten öğrenci yüzdesi ise %8,5'tir.

- 5 -

“PISA/TIMSS sınavına gireceğim için okul yöneticileri stres yaşadılar ve bunu bana yansıtılar.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
115	33	30	25	20
%51,6	%14,8	%13,5	%11,2	%9,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %51,6’sı okul yöneticilerinin stres yaşamadığını belirtmiştir. Okul yöneticilerinin büyük stres yaşadığını belirten öğrencilerin yüzdesi ise %9’dur.

- 6 -

“PISA/TIMSS sınavına girmeden önce özel bir hazırlık sürecinden geçtik.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
66	21	28	35	73
%29,6	%9,4	%12,6	%15,7	%32,7

Çalışmaya katılan öğrencilerin %32,7’si özel bir hazırlık sürecinden geçtiklerini belirtirken, %29,6’sı uluslararası sınav için herhangi bir özel hazırlık çalışmasının yapılmadığını belirtmiştir.

- 7 -

“PISA/TIMSS sınav tecrübesini yaşamak benim için önemliydi.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
9	2	24	40	148
%4,0	%0,9	%10,8	%17,9	%66,4

Çalışmaya katılan öğrencilerin %66,4’ü uluslara sınav tecrübesini yaşamamanın kendileri için önemli olduğunu belirtmiştir. Bunu önemsemeyen öğrencilerin yüzdesi ise %4’tür.

- 8 -**“PISA/TIMSS sınavındaki soruları çözerken yeni bilgiler öğrendim.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
13	8	33	61	108
%5,8	%3,6	%14,8	%27,4	%48,4

Çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak PISA/TIMSS sınavındaki soruları çözerken yeni bilgiler öğrendiğini belirtmiştir.

- 9 -**“Derslerde anlatılan bilgilerin tamamını öğrenebiliyorum.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
15	9	56	68	75
%6,7	%4,0	%25,1	%30,5	%33,6

Çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak derslerde anlatılan bilgilerin tamamını öğrendiğini belirtirken, öğrencilerin %6,7'si öğrenemediğini belirtmiştir.

- 10 -**“Derslerde öğrendiğim bilgileri günlük yaşamda nasıl kullanacağımı biliyorum.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
9	13	52	71	78
%4,0	%5,8	%23,3	%31,8	%35,0

Çalışmaya katılan öğrenciler genel olarak derslerde öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda kullanabildiğini belirtirken, öğrencilerin %4'ü öğrenemediğini belirtmiştir.

- 11 -**“PISA/TIMSS matematik testindeki sorular, derste çözdüklerimize benzer nitelikteydi.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
28	21	55	75	44
%12,6	%9,4	%24,7	%33,6	%19,7

Çalışmaya katılan öğrencilerin %19,7’si PISA/TIMSS sınavındaki matematik sorularının derste çözdükleri ile benzer nitelikte olduğunu savunurken, %12,6’sı benzer nitelikte olmadığını düşünmektedir. “Orta” ve “Katılıyorum” şeklinde cevap veren öğrenci yüzdelerine bakıldığında matematik derslerinde çözülen örneklerin PISA/TIMSS ile çok orta düzeyde uyumlu olduğu savunulabilir.

- 12 -**“PISA/TIMSS fen bilimleri testindeki sorular, derste çözdüklerimize benzer nitelikteydi.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
19	15	26	23	48
%10,3	%12,6	%26,9	%28,7	%21,5

Çalışmaya katılan öğrencilerin %21,5’i PISA/TIMSS sınavındaki fen bilimleri sorularının derste çözdükleri ile benzer nitelikte olduğunu savunurken, %10,3’ü benzer nitelikte olmadığını düşünmektedir. “Orta” ve “Katılıyorum” şeklinde cevap veren öğrenci yüzdelerine bakıldığında fen bilimleri derslerinde çözülen örneklerin PISA/TIMSS ile orta düzeyde uyumlu olduğu savunulabilir. Bu veriler bir önceki matematik dersi verileri ile paralellik göstermektedir.

- 13 -**“PISA okuma becerileri testindeki sorular, derste çözdüklerimize benzer nitelikteydi.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
15	13	23	25	10
%17,4	%15,1	%26,7	%29,2	%11,6

Çalışmaya katılan öğrencilerinden PISA sınavına giren öğrencilerin sadece %11,6'sı okuma becerilerindeki soruların, derste çözdükleri ile tamamen benzer olduğunu belirtirken, %17,4'ü benzer olmadığını belirtmiştir. Matematik ve fen bilimleri gibi okuma becerisi için de derslerde çözülen örnekler PISA ile orta düzeyde benzer olduğunu söylenebilir.

- 14 -**“PISA/TIMSS matematik testindeki sorular, daha önce diğer kaynaklardan çözdüğüm sorulara benzer nitelikteydi.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
40	37	49	62	35
%17,9	%16,6	%22,0	%27,8	%15,8

Çalışmaya katılan öğrencilerin %15,8'i PISA/TIMSS matematik testindeki soruların daha önce diğer kaynaklardan çözdükleri sorulara tamamen benzer olduğunu belirtirken, %17,9'u hiç benzer olmadığını belirtmiştir.

- 15 -**“PISA/TIMSS fen bilimleri testindeki sorular, daha önce diğer kaynaklardan çözdüğüm sorulara benzer nitelikteydi.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
38	30	57	54	44
%17,0	%13,5	%25,6	%24,2	%19,7

Çalışmaya katılan öğrencilerin %19,7'si PISA/TIMSS fen bilimleri testindeki soruların daha önce diğer kaynaklardan çözdükleri sorulara tamamen benzer olduğunu belirtirken, %17,0'si hiç benzer olmadığını belirtmiştir.

- 16 -

“PISA okuma becerileri testindeki sorular, daha önce diğer kaynaklardan çözdüğüm sorulara benzer nitelikteydi.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
19	15	26	23	3
%22,1	%17,5	%30,3	%26,7	%3,4

Çalışmaya katılan öğrencilerinden PISA sınavına giren öğrencilerin sadece %3,4'ü okuma becerilerindeki soruların diğer kaynaklardan çözdükleri sorular ile tamamen benzer olduğunu belirtirken, %22,1'i benzer olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin kaynaklarının PISA uyumluluğunun orta düzeyde olduğu söylenebilir.

- 17 -

“PISA/TIMSS matematik testindeki soruları okuyup anlamakta zorlandım.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
64	41	44	33	41
%28,7	%18,4	%19,7	%14,8	%18,4

Çalışmaya katılan öğrencilerin %18,4'ü PISA/TIMSS matematik testindeki soruları okuyup anlamakta zorlandığını belirtirken, %28,7'si zorlanmadığını belirtmiştir.

- 18 -

“PISA/TIMSS fen bilimleri testindeki soruları okuyup anlamakta zorlandım.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
68	48	49	34	24
%30,5	%21,5	%22,0	%15,2	%10,8

Çalışmaya katılan öğrencilerin %10,8'i PISA/TIMSS fen bilimleri testindeki soruları okuyup anlamakta zorlandığını belirtirken, %30,5'i zorlanmadığını belirtmiştir.

- 19 -**“PISA okuma becerileri testindeki soruları okuyup anlamakta zorlandım.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
23	18	23	12	10
%26,7	%21,0	%26,7	%14,0	%11,6

Çalışmaya katılan öğrencilerinden PISA sınavına giren öğrencilerin sadece %11,6’sı okuma becerilerindeki soruları okumakta zorlandığını belirtirken, %26,7’si zorlanmadığını belirtmiştir.

Değerlendirme

PISA/TIMSS sınavına katılan öğrenciler genel olarak sınav sorularının orta güçlükte olduğunu belirtmiştir. Branş bazındaki veriler incelendiğinde öğrencilerin matematik, fen bilimleri ve okuma becerileri testlerindeki soruları genel anlamda okuyup anlamakta zorlanmadıkları görülmektedir.

PISA/TIMSS sınavında sorulan sorularla, öğrencilerin derslerde ve kaynaklarda karşılaştıkları sorularla orta düzeyde bir ilişki söz konusudur. Yani öğrenciler rutin ders zamanlarında yeterince PISA/TIMSS tarzı sorularla muhatap olmamaktadır. Ancak son yıllarda Lise Giriş Sistemi’nde yapılan köklü soru tipi değişikliği ile öğrenciler “Beceri Temelli Sorularla” tanışmıştır. Bunun ilk aşamada az da olsa pozitif bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Bir sonraki PISA/TIMSS döngüsünde bu durumun daha olumlu yönde gelişim göstereceği düşünülmektedir. Öğrencilerin ders dışı kaynaklarda PISA/TIMSS tarzı sorularla karşılaşmaları yine pozitif eğilimli orta düzey bir ilişki söz konusudur. Bunun sebebi olarak da Lise Giriş Sistemi’ndeki değişiklik ile kaynaklarda soru tiplerinin de buna göre güncellenmesi ileri sürülebilir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu PISA/TIMSS ile yeni bilgiler öğrendiklerini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerden dersi anladıklarını belirtenlerin yüzdesi, anlamadıklarını belirtenlerden daha fazladır.

PISA/TIMSS araştırmasına katılan öğrenciler, öğretmen ve okul yöneticilerinin stres düzeylerinin düşük olduğunu söylemiştir. Aynı şekilde öğrenciler ailelerinin stres yaşamadığını belirtmiştir. Bu durum özgüven duygusunu olumlu etkileyeceği gibi sınav başarısına da pozitif yönde bir etki sağlamıştır.

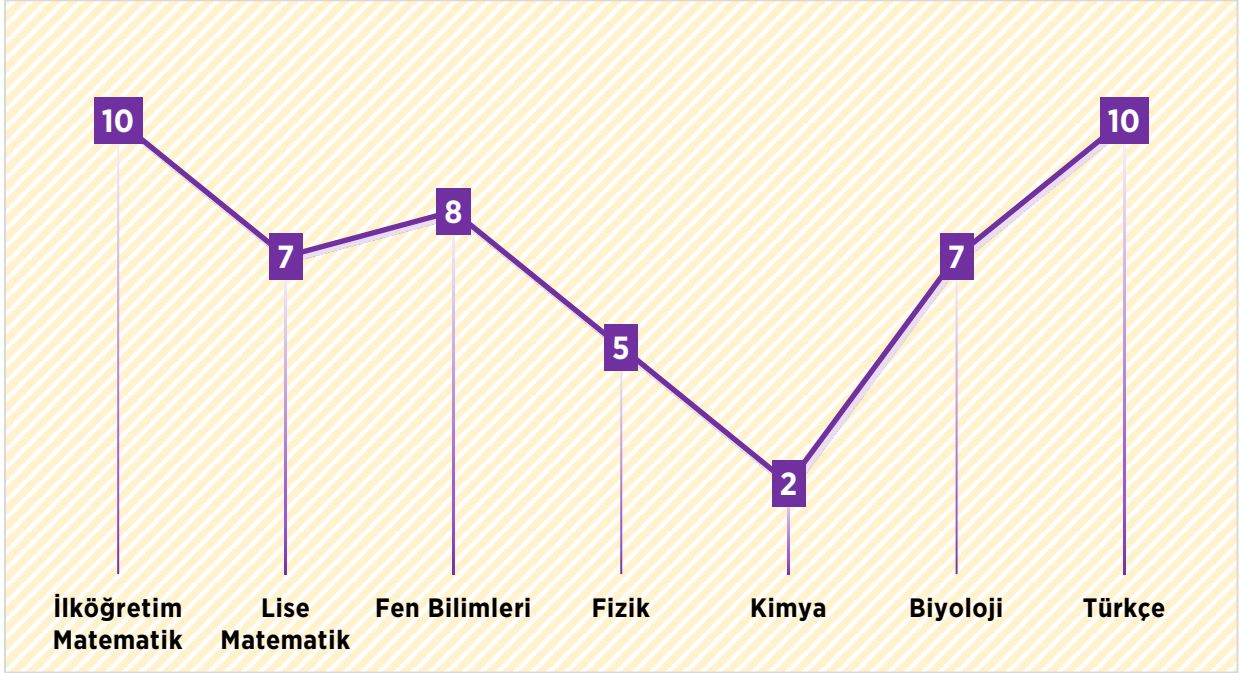
Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısı PISA/TIMSS için özel bir hazırlık sürecinden geçtiklerini belirtmiştir.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Öğretmenlerin Branş Dağılımları

Araştırmaya katılan 47 öğretmenin branş dağılımları GRAFİK 2’de verilmiştir. Bu öğretmenler PISA/TIMSS araştırmasına katılan tüm öğretmenlerin sayısı olmayıp örneklem teşkil etmektedir.

Grafik 2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımları

Bulgular

Öğretmenlere yöneltilen anket sorularına verilen cevaplara ilişkin veriler aşağıda verilmiştir.

- 1 -

“Öğrenciler PISA/TIMSS’e girecekleri için kaygı duydular”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	4	22	10	10
%2,1	%8,5	%46,8	%21,3	%21,3

Çalışmaya katılan öğretmenlerin %42,6’sı “Katılıyorum” ve “Tamamen “Katılıyorum” diyerek öğrencilerin PISA/TIMSS sınavı için kaygı duyduklarını belirtmiştir.

- 2 -

“Öğrenciler PISA/TIMSS’e gireceği için kaygılandım.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
10	9	9	11	8
%21,3	%19,1	%19,1	%23,4	%17,0

Çalışmaya katılan öğretmenler PISA/TIMSS sınavından ötürü kaygı duyduklarını belirtmişlerdir. Yüzdeler incelendiğinde öğretmenlerdeki kaygının orta ve alt düzeyde olduğu ileri sürülebilir.

- 3 -

“Öğrenciler PISA/TIMSS’e gireceği için okul idaresi kaygılandı.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
7	10	10	7	13
%14,9	%21,3	%21,3	%14,9	%27,7

Çalışmaya katılan öğretmenler PISA/TIMSS sınavından ötürü okul idaresinin kaygı duyduğu belirtmişlerdir. Yüzdeler incelendiğinde kaygı düzeyinin “Orta” ve “Üst Düzey” arasında olduğu söylenebilir.

- 4 -**“Derslerde işlediğim konuları gerçek yaşamdan örneklerle desteklerim.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
2	0	3	14	28
%4,3	%0,0	%6,4	%29,8	%59,5

Çalışmaya katılan öğretmenlerin neredeyse tamamı derslerde işledikleri konuları gerçek yaşamdan örneklerle desteklediğini belirtmiştir. Sadece 2 öğretmen derslerini günlük yaşamdan örneklerle hiç desteklemediğini belirtmiştir.

- 5 -**“Öğrencilerim derslerde öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda nasıl kullanacaklarını bilirler.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
3	1	16	21	6
%6,4	%2,1	%34,0	%44,7	%12,8

Çalışmaya katılan öğretmenlerden öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda nasıl kullanacaklarını bilip bilmemeleri ile ilgili maddeye %67,5 yüzdesi ile “Katılıyorum” ve “Tamamen” katılıyorum demıştır. Bu verilere göre öğrenciler genel olarak öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda nasıl kullanacaklarını bilmektedir.

- 6 -**“Öğrencilere PISA/TIMSS’e girecekleri için özel bir hazırlık süreci uyguladık.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
5	6	9	8	19
%10,6	%12,8	%19,1	%17,0	%40,0

Çalışmaya katılan öğretmenlerden %50’sinden fazlası PISA/TIMSS için öğrencileri özel bir hazırlık sürecine tabi tuttuklarını belirtmiştir.

- 7 -

“Ders sürecinde verdiğim örnekler/yaptığım uygulamalar PISA/TIMSS sınavlarında sorulan sorulara benzemektedir.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
2	4	16	18	7
%4,3	%8,5	%34,0	%38,3	%14,9

Çalışmaya katılan öğretmenlerden %50’sinden fazlası ders sürecinde PISA/TIMSS tarzında örnek veya uygulamalara yer verdiğini belirtmiştir.

- 8 -

“Derlerde öğrettiğim kavramları, günlük yaşamla ilişkilendirecek etkinlikler planlıyorum.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	2	10	15	19
%2,1	%4,3	%21,3	%31,9	%40,4

Çalışmaya katılan öğretmenlerin neredeyse tamamı derslerde öğrettikleri kavramları günlük yaşamla ilişkilendirdiklerini belirtmiştir.

- 9 -

“PISA/TIMSS sınavından sonra derslerde uyguladığım etkinliklerin yetersiz kaldığını düşünüyorum.”

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
4	14	19	8	2
%8,5	%29,8	%40,4	%17,0	%4,3

Çalışmaya katılan öğretmenlerin toplamda %21,3’ü derslerde uyguladıkları etkinliklerin PISA/TIMSS için yetersiz kaldığını düşünürken, büyük çoğunluğu ise yapılan etkinlikleri yeterli bulmaktadır.

- 10 -**“Derslerde öğrettiğim kavramların günlük yaşamla ilişkisini kuracak etkinlikler planlamak için eğitimlere katılmak isterim.”**

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Orta	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
2	3	6	9	27
%4,3	%6,4	%12,8	%19,1	%57,4

Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu günlük yaşam becerilerini etkinliklerinde kullanmak için bu alanda yapılacak mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak istediklerini belirtmiştir.

Değerlendirme

PISA/TIMSS sınavına katılan öğretmenler öğrencilerin sınav kaygısı yaşadığını dile getirirken öğretmenlerdeki kaygı düzeyinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak okul idaresinde yaşanan kaygı düzeyinin öğrenci ve öğretmenlerden yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu durum okul yöneticilerinin sınavda başarısızlıkla karşı karşıya kalma kaygısı ile açıklanabilir.

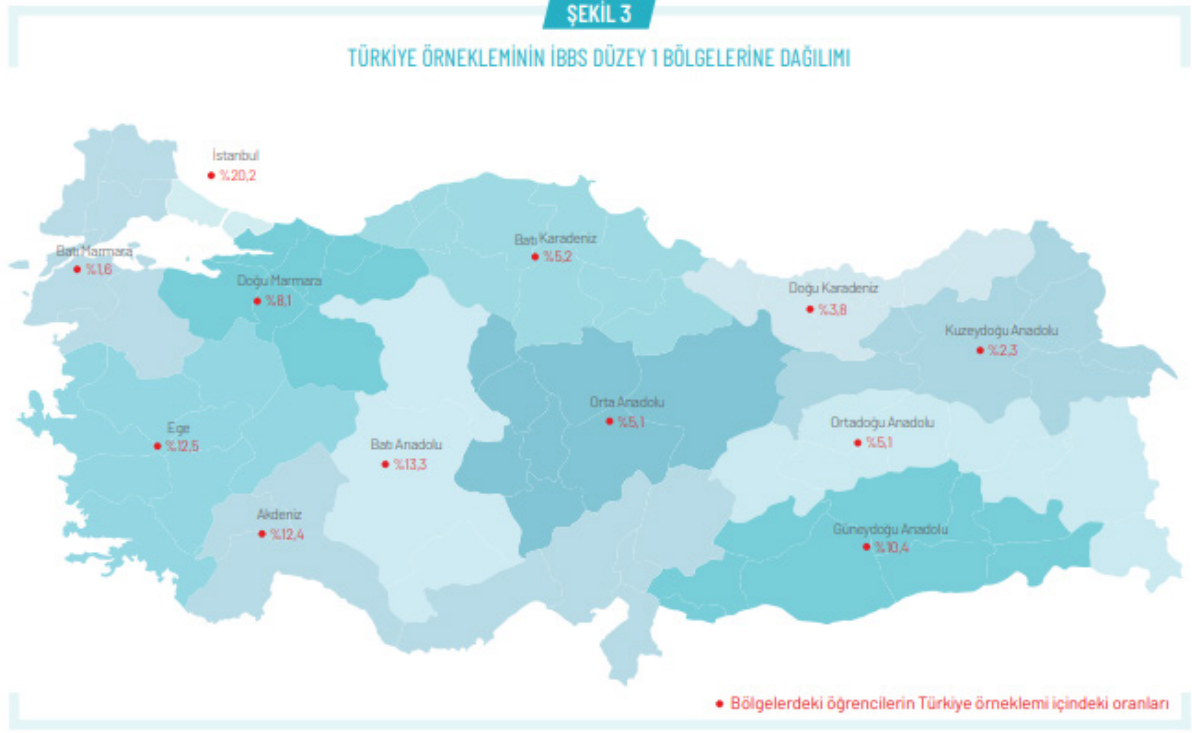
Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu derslerinde günlük hayat becerilerine ilişkin örneklerle yer verdiklerini belirtmiştir ve öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük hayatta nasıl kullanabileceklerini bildiklerini düşünmektedir. Yine öğretmenlerin neredeyse tamamı derslerde öğrettikleri kavramları günlük yaşamla ilişkilendirdiklerini belirtmiştir ve PISA/TIMSS sınavından sonra derslerde yaptıkları etkinlikleri yeterli bulmaktadır.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu günlük yaşam becerilerini etkinliklerinde kullanmak için bu alanda yapılacak mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak istediklerini belirterek gelişime açık olduklarını ifade etmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan analizler ve değerlendirmeler sonucunda aşağıdaki sonuç ve öneriler paylaşılmıştır:

Örnekleme Etkisi

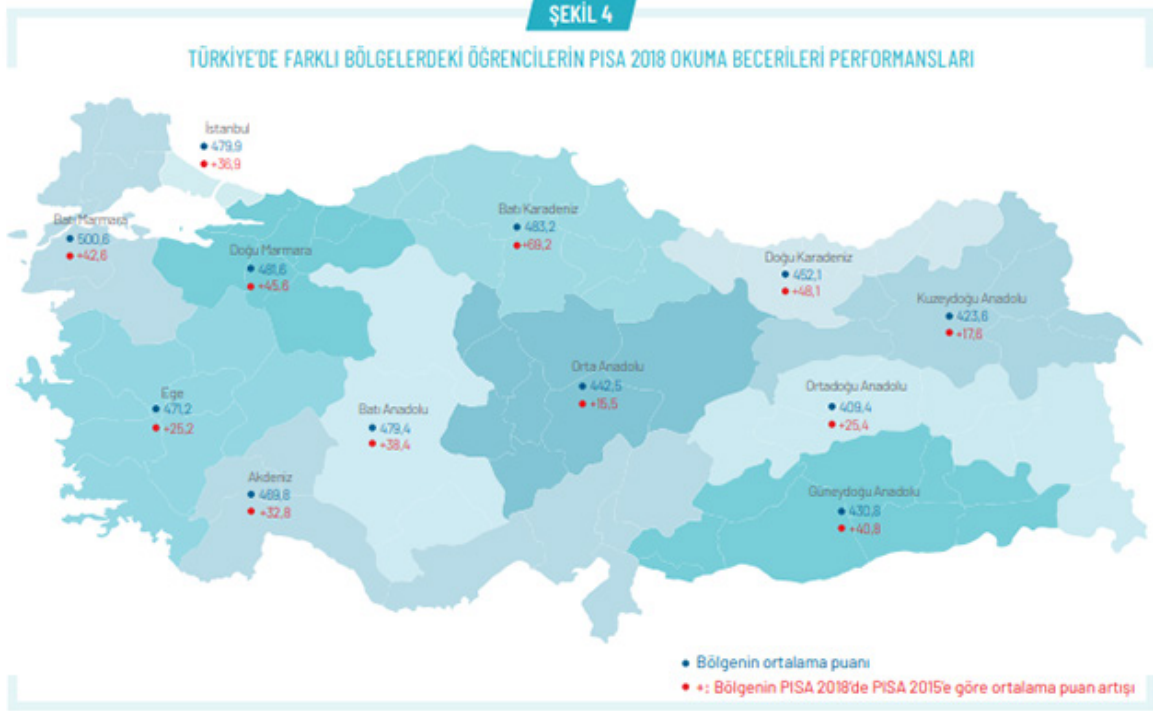
“Görsel: PISA 2018 Türkiye Ön Raporu s.24”

PISA 2018 verilerine göre bölgelerdeki öğrencilerin Türkiye içerisindeki oranlarına bakıldığında Güney Doğu Anadolu bölgesi %10,4 ile İstanbul’dan sonra en büyük örnekleme sahip bölgedir. Şanlıurfa da kalabalık öğrenci nüfusundan ötürü PISA/TIMSS örnekleminde oldukça geniş yer tutmaktadır. Bundan ötürü bölgenin PISA/TIMSS başarısını doğrudan etkileyecek bir potansiyele sahiptir. PISA 2018 verileri incelendiğinde PISA 2015’e göre Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin okuma becerilerinde 40,8 puan, matematik dersinde 40,9 puan ve fen bilimleri dersinde ise 50,2’lik bir puan artışı görülmektedir. Bu puan artışında örnekleme etkisinden ötürü Şanlıurfa’nın katkısının olduğu düşünülmektedir.

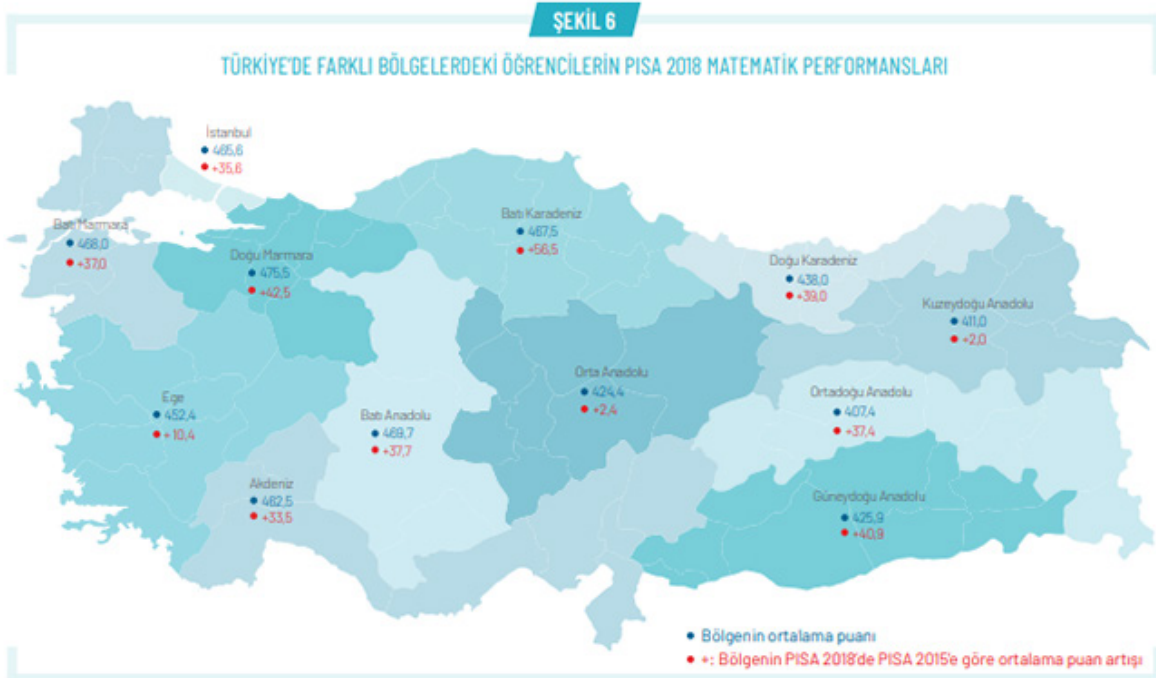
Şanlıurfa örnekleminin sosyoekonomik düzeyi incelendiğinde, bu düzeyin düşük olduğu ve kırsal bölgede öğrenim gören öğrenci sayısının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Şanlıurfa’da mevsimlik tarım işçiliği ve bazı kültürel anlayışlardan dolayı öğrenciler belirli bir yaşta veya dönem içinde belirli aylardan sonra okula devam etmemektedir.

Şanlıurfa Türkiye’de doğurganlık oranının en yüksek olduğu ildir. Dolayısıyla okul çağında ki çocuk oranı da yüksektir. Mevcut eğitim kurumları ihtiyacı karşılamamakta ve öğrenciler kalabalık sınıflarda eğitim görmektedirler. Bu durum bölgede eğitim gören öğrencilerin ulusal ve uluslararası sınavlardaki başarılarını nispeten olumsuz etkilemektedir. Yine Şanlıurfa komşu ülkelerdeki iç savaşlar yüzünden yaşanan göçten en çok etkilenen illerin başında gelmektedir. Her ne kadar göçmen öğrenciler bu sınavlara katılmasa da

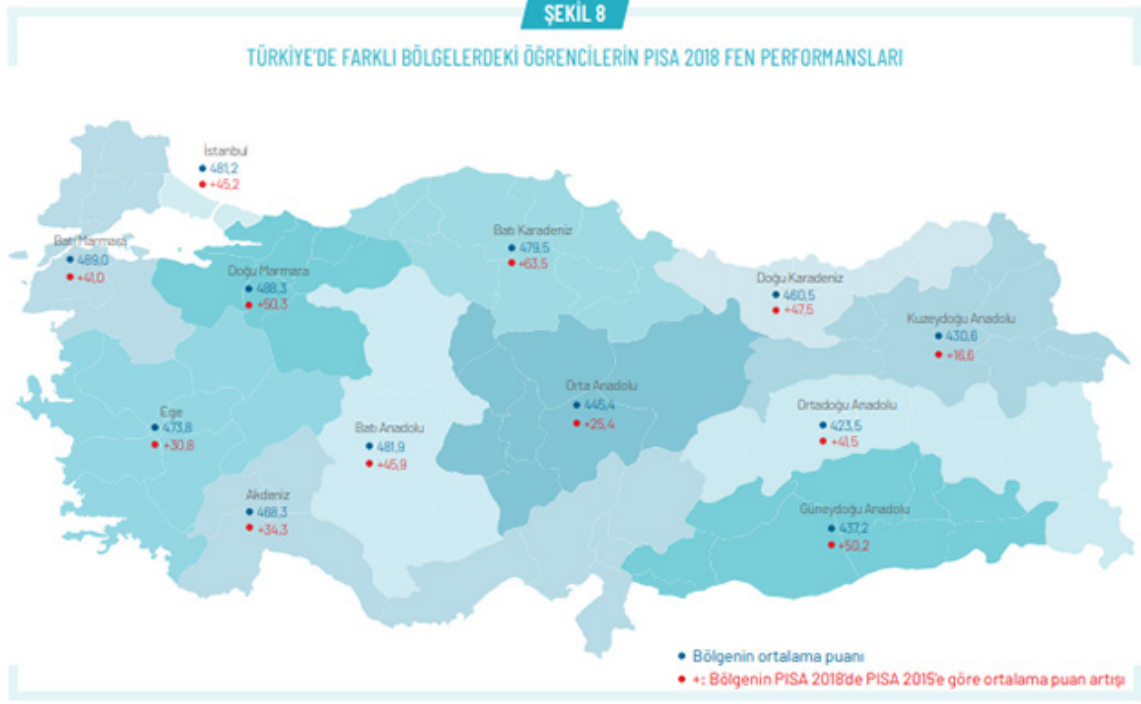
okullarımızda öğrenim görmektedir. Kozmopolit yapılardan kaynaklanan sorunlardan ötürü okullar ve milli eğitim yönetimleri zaman zaman eğitim-öğretimden ziyade göçmen öğrenci sorunuyla mücadele etmektedir.

“Görsel: PISA 2018 Türkiye Ön Raporu s.46”

“Görsel: PISA 2018 Türkiye Ön Raporu s.71”

“Görsel: PISA 2018 Türkiye Ön Raporu s.93”

Altyapısal Sorunlar

Yapılan anket çalışmasında açık uçlu sorulara verilen cevaplarda 2018 yılı PISA sınavında uygulama esnasında elektrik kesintisi yaşanmış ve öğrencilerin dikkat ve motivasyonlarının olumsuz etkilendiği görülmüştür. Yine sınavların elektronik ortamda yapılması buna karşın öğrencilerin bilgisayar okuryazarlığının düşük olması da dezavantaj teşkil etmektedir.

Öğrencilerde Kaygı ve Stres

Yapılan çalışmada öğrencilerin stres – kaygı düzeylerinin düşük ve orta düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu bu sınavı farklı bir deneyim olarak görmekte ve bundan ötürü stres veya kaygı yaşamadığını belirtmiştir. Bu durum da stres ve kaygı kaynaklı yaşanabilecek sorunların önüne geçmiştir.

Veli İlgisi ve Kaygısı

Şanlıurfa'da genel itibariyle veli ilgisinin düşük olması genel başarının yanında PISA/TIMSS başarısını da olumsuz yönde etkileyen unsurlardan biridir. Öğrenciler PISA/TIMSS sınavından ötürü ailelerinin kaygı duymadığını ve stres yaşamadığını belirtmiştir. Bu da öğrenciler üzerinde veli baskısının söz konusu olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

PISA/TIMSS Tarzı Sorular ile Karşılaşma

Çalışmada öğrenciler derslerde veya kaynaklarda çözdükleri örneklerin PISA/TIMSS tarzı sorularla orta düzeyde benzerlik taşıdığını belirtmiştir. Öğretmenler ise derslerinde PISA/TIMSS tarzı sorulara sık sık yer verdiklerini söylemiştir.

ÖNERİLER:

1. Öğrencilerin günlük hayatta PISA/TIMSS tarzı sorularla daha fazla muhatap olmaları için ders kitapları güncellenerek bu tür örnek ve etkinliklere yer verilmelidir.
2. PISA/TIMSS sınavlarında öğrencilere not veya puanla geri dönüt yapılmadığı için öğrencilerde sınav kaygısı veya stres düzeyinin yüksek olmadığı tespit edilmiştir. Yine de bundan sonraki döngülerde öğrencilerde gereksiz stres ve kaygı oluşturacak faaliyetlerden kaçınılmalıdır.
3. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar göz önünde bulduklarında okuduklarını anlama noktasında sıkıntı yaşamadıkları görülmektedir. Bu da karşılaştıkları sorularda hangi çözüm yolunu izleyecekleri konusunda yeteri kadar bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. Bunun için PISA/TIMSS tarzı örnek ve etkinliklere bolca yer verilmelidir.
4. PISA/TIMSS gibi uluslararası sınavlar ağırlıklı olarak elektronik ortamda yapıldığından öğrencilerin bu tip sınavlarda sorulan sorulara yabancılık çekmemeleri için benzer interaktif uygulamalar hazırlanarak akıllı tahta, tablet bilgisayarlar aracılığı ile öğrencilerle paylaşılmalıdır.
5. Öğretmenlere yöneltilen kısa yanıtlı sorulara verilen cevaplarda, PISA/TIMSS sürecinde öğrencilerin kendilerini özel hissettikleri ve öğrencilerde olumlu yönde büyük bir değişim yaşandığı ifade edilmiştir. Bu değişim PISA/TIMSS'e hazırlık sürecinde etkili bir şekilde kullanılabilir.
6. Okul idarelerine PISA/TIMSS sınavlarının il veya okul bazlı sonuçlarından ziyade ulusal açıdan önemli sonuçları olduğu ve okul başarısızlığı kaygısını gidermek için gerekli bilgilendirmeler yapılmalıdır.
7. Öğrenciler kısa yanıtlı sorularda özellikle 2018 yılı PISA sınavında bilgisayar, elektrik kesintisi gibi teknik bazı sorunlarla karşılaştıklarını ve sınav sürecini olumsuz etkilediklerini belirtmiştir. Bu tip uluslararası çaptaki araştırmaların uygulanması esnasına yaşanabilecek tüm sorunlar önceden değerlendirilmeli ve hazırlıklar bu doğrultuda yapılmalıdır.
8. Öğretmenler PISA/TIMSS sınavına katılan öğrencilerde uluslararası sınava girdiklerinden ötürü millî şuur bilinci oluştuğunu belirtmiştir. Bu farkındalıkla öğrencilerin sınava hazırlanmaları sağlanabilir.

ŞANLIURFA İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

Ertuğrul Gazi Mahallesi Osmangazi Caddesi No.14 HALİLİYE / ŞANLIURFA

TEL: (0414) 280 63 00
WEB: sanliurfa.meb.gov.tr